

Wie premier wordt, lijkt te gaan tussen de formateurs Alexander De Croo (Open VLD, l.) en Paul Magnette (PS), waarbij die eerste de beste kaarten in handen lijkt te hebben.

‘Ik zou de pensioenen nu niet verhogen’

‘De begroting kan gerust nog wat dieper in het rood gaan als het voor productieve investeringen is’, zegt UGent-econoom Gert Peersman over de Vivaldi-onderhandelingen. ‘Maar nu zo- maar de sociale uitgaven opdrijven... dat gaan we bekopen.’

DIETER DUJARDIN

De formateurs Alexander De Croo (Open VLD) en Paul Magnette (PS) legden dinsdagmorgen een compromisvoorstel op tafel om eindelijk de zwaarste knoop van de federale formatie door te hakken: de begroting. De startbasis is in- tussen bekend: als de verlanglijstjes van

alle zeven deelnemende partijen ingewil- digd worden, stijgen de uitgaven met 11 miljard euro. Dat is compleet onrealistisch op een moment dat de coronacrisis het be- grotingstekort van 2021 naar 24 miljard euro duwt. ‘Het geld is nu al op’, zei Voka- hoofdeconoom Bart Van Craeynest daarover dinsdag op Radio 1.

Dat laatste is uiteraard relatief. Het tekort van 24 miljard staat gelijk aan 5 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Dat is niet weinig, maar begin jaren 80 liep het tekort op tot meer dan 15 procent. Bovendien leent de overheid vandaag bijna gratis. Die 11 miljard valt trouwens niet zomaar bij die 24 miljard te tellen. In de preformateursnota die De Tijd kon in- kijken, stond te lezen dat nieuw beleid budgetneutraal moet zijn. Er moeten dus besparingen of inkomsten tegenover staan.

Maar het is de vraag hoelang die bepa- ling nog standhoudt. De socialisten zijn erin geslaagd af te dwingen dat niet bijkomend kan worden bespaard in de sociale zekerheid of op het bruggpensioen en de liberalen - vooral dan de MR - blijven erop hameren dat er geen nieuwe belastingen mogen komen. Dan resten maar twee opties: ofwel wordt het nieuwe beleid gereduceerd tot 2 à 3 miljard - waardoor sommige partijen zich beginnen af te vragen wat ze dan in die regering gaan doen - ofwel wordt de begroting het kind van de rekening. Oudgedienden van CD&V weten maar al te goed dat dat laatste vaak de uitkomst is als je van rood en blauw paars

Vivaldi wil het paard achter de wagen spannen door nu te spreken over het structureel opdrijven van de sociale uitgaven en het optrekken van de laagste pensioenen.

Gert Peersman
Econoom UGent

maakt. Dat hebben de jaren van Verhof- stadt voldoende aangetoond.

‘Eerst zaaien, dan oogsten’

‘Ik ben het niet eens met de bewering dat het geld op is’, zegt econoom en pensioen- expert Gert Peersman van de Universiteit Gent. ‘Als het is om eenmalige, productiviteitsverhogende investeringen te financieren, kan de begroting gerust nog wat dieper in het rood gaan. De terugverdieneffec- ten zijn bekend: elke euro die de overheid nuttig investeert, staat gelijk aan 3 euro extra groei. Helaas stel ik vast dat Vivaldi het paard achter de wagen wil spannen door nu te spreken over het structureel opdrijven van de sociale uitgaven en het optrekken van de laagste pensioenen. Daar valt misschien iets voor te zeggen, maar ik zou dat nu niet doen. Corona scheidt op korte termijn grote onzekerheid. Maar het is de lange termijn die zorgen moet baren: tus- sen 2020 en 2035 gaat de vergrijzing versnellen. Nu de uitgaven opdrijven, zonder te hervormen, zullen we ooit bekopen’, aldus Peersman.

Het lijkt een wat kansloos pleidooi. De keuze tussen structurele uitgaven en besparingen is normaal een klassieke links-rechtsdiscussie. Maar achter de ver- hoging van het minimumpensioen heb- ben alle partijen zich intussen geschaard. Sinds het Vlaams Belang de lage pensioenen ging afzetten tegen de hoge uitgaven voor migratie, beseft ook de N-VA dat de regering-Michel een te weinig sociaal imago had. In het paars-gele akkoord dat Bart

De Wever en Magnette sloten, ging de N-VA ook mee in het optrekken van de groeinorm van de gezondheidszorg tot 2,5 procent.

Nochtans is het maar de vraag hoe productief dat soort budgetverhogingen zijn. Een liberaal kopstuk kan al voorspellen wat er gaat gebeuren als de groeinorm naar 2,5 procent gaat. ‘Alle groepen die de voorbije jaren inspanningen moesten doen - artsen, mutualiteiten, apothekers, ziekenhuizen - zullen langs de kassa willen passeren. Elk zal zijn deel krijgen, waar- door er de facto maar weinig nieuwe be- leidsruimte zal overblijven voor de zorg.’

‘Ik kan begrijpen dat de zorgsector en de mensen met lage pensioenen vinden dat ook zij nu eens bediend mogen worden nadat de regering-Michel veel geld heeft uitgegeven aan lastenverlagingen’, zegt Peersman. ‘Zeker omdat die lastenver- lagingen niet helemaal gewerkt hebben. Ja, er zijn veel jobs bijgekomen. Maar groei krijg je niet alleen door jobcreatie, ook door productiviteitsgroei. En dat laatste zijn we door de grote focus op besparin- gen in ons land vergeten. Voor mobiliteit en digitalisering zijn we achterop geraakt door een gebrek aan overheidsinvesterin- gen. Dat moeten we nu eerst rechtekken. Met 5G bijvoorbeeld mogen we niet meer dralen. Ook investeren in onderwijs blijft een must, omdat goed opgeleid personeel nodig is voor productiviteit. Eerst zaaien en dan oogsten, moet het principe zijn. Op niet zo heel lange termijn levert dat meer op dan 1.500 euro minimumpensioen.’